

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen
Administrasjonsavdelingen

Møteinnkalling 3/13

Møte: Miljø- og byutviklingskomiteen
Møtested: Akersbakken 27, kantina
Møtetid: onsdag 24. april 2013 kl. 18.00
Sekretariat: 23475652

SAKSKART

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart
Informasjon
Eventuelt

Saker til behandling

Sak 8/13	MBK-protokoll februar 2013	ii
Sak 9/13	Parkforvaltning og drift 2013	8
Sak 10/13	Høring: Revisjon av Handlingsplan for miljø og klima 2012-2015	12
Referatsaker.....		7

Bydel St. Hanshaugen

leder

sekretær

Sak 8/13 MBK-protokoll februar 2013

Arkivsak: 201300090
Arkivkode: 026.2
Saksbehandler: Kristin Kaus

Saksgang
Miljø- og byutviklingskomiteen

Møtedato   **Saknr**
24.04.13   8/13

MBK-PROTOKOLL FEBRUAR 2013

Protokoll 1/13

Møte: Miljø- og byutviklingskomiteen
Møtested: Akersbakken 27, kantina
Møtetid: onsdag 20. februar 2013 kl. 18.00
Sekretariat: 23475652

Møteleder: Kim-Andre Åsheim (SV)

Tilstede: Kjartan Almenning (V)
Gudmund Brede (A)

Forfall: Sindre Buchanan (MDG)
Audun Halvorsen (H)

Som vara møtte: Pål Rydland (H)

I tillegg møtte:

Møtesekretær: Elin Løvseth

Åpen halvtime
Ingen fremmøtte

Godkjenning av innkalling
Godkjent

Godkjenning av sakskart
Godkjent

Orientering om protokoll fra Råd for funksjonshemmede

Tatt til orientering

Orientering om protokoll fra Ungdomsrådet

Tatt til orientering

Informasjon

Eventuelt

1. Verdens miljødag 5. juni
Bydelens planlegging for innhold er påbegynt. Miljøappeller ved lokalpolitikere? Bruk av Knud Knudsens plass. Markeringsdag 5. juni el nærmeste lørdag. Komiteen vil komme tilbake til saken på et senere møte.
2. Prosjekt Universell utforming i bydelens parker – friområder tilpasset bevegelseshemmede og synssvake – gjennomgang av parkene igangsettes våren 2013
3. Pilestredet 84B - ”presteboligen” i Stensparken er omregulert til almennyttig formål
Brev fra bydelen til Boligbygg Oslo KF og Byrådsavdeling for kultur og næring presiserer bydelens ønsker for bygget jf tidligere vedtak i bydelsutvalget.
4. Ullevålsveien 75 – beboerinitiativ – opparbeidelse
Brev sendt Valleløkken Bolteløkka vel med spørsmål om konkrete planer videre. Kommende BU-sak
5. Knud Knudsens plass – Hva skjer på Mixtomten
Bydelen er i dialog med Bymiljøetaten om en eventuell identitetsskapende installasjon på plassen eller å bruke plassen som i dag. Komiteen vil komme tilbake til saken på et senere møte.

Sak 1 /13 MBK-protokoll desember 2012

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Godkjent

Votering:
Enstemmig

Vedtak:
Godkjent

Sak 2 /13 Bydel St. Hanshaugens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2012-2015

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:
Bydelsutvalget godkjenner Bydel St. Hanshaugens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2012-2015.

Votering:
Enstemmig

Vedtak:
Bydelsutvalget godkjenner Bydel St. Hanshaugens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2012-2015.

Sak 3 /13 Uttalelse ved klagesak - Akersgata 34 og 36, Gnr/Bnr: 208/2 - Rehabilitering og påbygg

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget mener det generelt er uheldig med en ulik behandling av byggesaker innenfor et område. Imidlertid er det behov for en strengere håndheving av dispensasjoner i byggesaker, i tråd med den nye plan- og bygningsloven. Bydelsutvalget mener saken er prinsipielle i forhold til synet på hva det er mulig å dispensere fra i gjeldende reguleringsplan. I denne saken bør blant annet omfanget av volumøkningen inntas i en planprosess slik at politiske myndigheter og andre kan ta stilling til konsekvensene av tiltaket.

Bydelsutvalget støtter derfor Plan- og bygningsetaten i at de samlede dispensasjonene er for store til at tiltaket kan gå som en byggesak.

Votering:
Enstemmig

Vedtak:

1. *Bydelsutvalget mener det generelt er uheldig med en ulik behandling av byggesaker innenfor et område. Imidlertid er det behov for en strengere håndheving av dispensasjoner i byggesaker, i tråd med den nye plan- og bygningsloven. Bydelsutvalget mener saken er prinsipielle i forhold til synet på hva det er mulig å dispensere fra i gjeldende reguleringsplan.*

I denne saken bør blant annet omfanget av volumøkningen inntas i en planprosess slik at politiske myndigheter og andre kan ta stilling til konsekvensene av tiltaket.

Bydelsutvalget støtter derfor Plan- og bygningsetaten i at de samlede dispensasjonene er for store til at tiltaket kan gå som en byggesak.

Sak 4 /13 Forslag til forskrift om kommunal håndheving av politivedtekter - høring

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget har forståelse for at politiet ønsker at politivedtektene tydeliggjøres, slik at politiet settes i stand til å imøtekomme nye utfordringer knyttet til tiggings og overnatting på steder som ikke er beregnet til formålet.

Behandling:

MBK foreslår at saken behandles i bydelsutvalget.

Votering:

Enstemmig

Vedtak:

MBK foreslår at saken behandles i bydelsutvalget.

Sak 5 /13 Innføring av beboerparkering i bydelen

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget viser til tidligere vedtak i saken, senest i BU-sak 94/12, og ønsker å utvide beboerparkeringsordningen og gjøre denne permanent.
2. Bydelsutvalget mener det generelt er negativt dersom firmaer med virksomhetsadresse i bydelen ser seg nødt til å flytte ut av bydelen ved innføring av beboerparkeringsordningen.

Bydelsutvalget ser at bilutleiefirmaer trolig faller utenfor beboerparkeringsordningen.

Bydelsutvalget vil avvente tilbakemelding fra Bymiljøetaten på tolkning av forskriftens § 6, og hvorvidt bilutleiefirmaer kan parkere sine biler på gategrunn etter innføring av beboerparkering i bydelen.

Bydelsutvalget vil følge Bymiljøetatens tolkning og anbefaling i forhold til forskriftens § 6.

Bydelsutvalget vil ikke anbefale unntak fra forskriften eller endring av forskriften som fører til konkurransevridning i bransjen eller forskjellsbehandling i forhold til andre næringsdrivende i bydelen, som heller ikke kommer inn under ordlyden i forskriftens § 6.

Bydelsutvalget mener at dersom bilutleiefirmaer og annen næringsvirksomhet kan defineres inn under ordlyden i § 6, så må det settes et tak på antall parkeringskort som kan gis til den enkelte virksomhet.

Bydelsutvalget mener at bilutleiefirmaer i bydelen uansett vil få svært god tid til å tilpasse seg til innføring av beboerparkeringsordningen, da det vil være ca 2 år frem i tid til beboerparkering vil bli innført i bydelen.

Bydelsutvalget vil anbefale bilutleiefirmaer generelt og andre til å legge opp til større bruk av elbiler, da elbiler kan parkere gratis uten beboerkort.

3. Bydelsutvalget mener at beboerparkeringsordningen vil fungere best uten forbehold, innføring av soner og endring av grenselinjer mellom bydeler. Det bør kun gjøres unntak der hvor grensen virker urimelig eller hvor dette medfører at svært mange parkeringsplasser ikke vil bli benyttet i særlig grad, i områder med stort behov for plasser

Bydelsutvalget vedtar for 3 strekninger, på bydelsgrensen mot Bydel Nordre Aker og Bydel Sagene, at bydelsgrensen for beboerparkeringen legges ved kant bydelens fortau i stedet for å følge midten av veien/gaten. Argumentet for dette er at disse parkeringsplassene ligger i god avstand fra et naturlig parkeringsområde for beboere i Bydel St. Hanshaugen. Områdene er

- mellom krysset Jutulveien/Spångbergveien og krysset Jutulveien/Ugleveien
  - mellom krysset Uelandsgate /Stavangergata og krysset Uelandsgate /Kierschows gate og mellom krysset Uelandsgate /Kierschows gate og krysset Uelandsgate/Griffenfeldtsgate.
4. Bydelsutvalget kan se at mange vil bli berørt etter innføring av beboerparkeringsordning i bydelen/e. Særlig vil arbeidstagere i enda større grad måtte benytte seg av offentlig kommunikasjon til arbeid. Bydelsutvalget mener det derfor er viktig med dialog mellom Bymiljøetaten og Ruter om effekter av innføring av beboerparkering i sentrumsbydelene på rutenettet for buss, trikk og T-bane. Opprettelse av flere rene rushtidsruter for å bedre kommunikasjonen til/fra sentrum må vurderes. Eksempelvis ble bussrute 46 Ullern - Majorstuen–Sentrum via Ullevålsveien innstilt før sommeren 2012 (på strekningen Majorstuen - Sentrum). Ruten ble benyttet av svært mange til arbeidsreiser og reiser mellom ytterkantene av bydelen. Bydelsutvalget ber om at bussrute 46 mellom Majorstuen og sentrum, via Ullevålsveien, settes opp igjen så snart som mulig, i det minste i rushtiden morgen og ettermiddag.

Behandling:

Endringsforslag fra Kjartan Almenning (V):

Punkt 1 endres til:

1. Bydelsutvalget viser til tidligere vedtak i saken, senest i BU-sak 94/12, og ønsker å utvide beboerparkeringsordningen til hele bydelen, og gjøre denne permanent og tilgjengelig for alle bydelens innbyggere.

Endringsforslag fra Kjartan Almenning (V):

Nytt punkt 2:

Hvis en slik forskriftsendring viser seg nødvendig og tidkrevende, vil bydelen inntil videre unnta Pilestredet, Suhms gate og Sporveisgaten fra beboerparkeringsordningen.

Endringsforslag fra MBK:

til punkt 2, 1 avsnitt: ordet generelt fjernes.

Endringsforslag fra Kjartan Almenning (V) og fra Kim-André Åsheim (SV):Nytt punkt 2:

Bydelsutvalget mener det er negativt dersom firmaer med virksomhetsadresse i bydelen ser seg nødt til å flytte ut av bydelen ved innføring av beboerparkeringsordningen.

Bydelsutvalget vil avvente tilbakemelding fra Bymiljøetaten på tolkning av forskriftens § 6 og hvorvidt bilutleiefirmaer kan parkere sine biler på gategrunn etter innføring av beoerparkering i bydelen. Dersom bilutleiefirmaer ikke kan defineres inn under ordlyden i denne paragrafen vil BU be Bystyret om å endre denne forskriften slik at disse faller inn under ordningen, med tak på antall parkeringskort til den enkelte virksomhet.

Votering:

Endringsforslag fra V i punkt 1 enstemmig vedtatt

Bydelsdirektørens forslag punkt 2, 1 avsnitt ble satt opp mot endringsforslaget fra MBK og falt enstemmig

Bydelsdirektørens forslag punkt 2, 2-5 avsnitt ble satt opp mot endringsforslaget fra V og SV og falt mot 1 stemme (A).

Tilleggsforslaget fra V nytt avsnitt punkt 2 falt mot 2 stemmer (H og V) leders dobbeltstemme avgjorde.

Det ble votert over bydelsdirektørens forslag punkt 3 og 4 enstemmig vedtatt

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget viser til tidligere vedtak i saken, senest i BU-sak 94/12, og ønsker å utvide beoerparkeringsordningen til hele bydelen, og gjøre denne permanent og tilgjengelig for alle bydelens innbyggere.*
- 2. Bydelsutvalget mener det er negativt dersom firmaer med virksomhetsadresse i bydelen ser seg nødt til å flytte ut av bydelen ved innføring av beoerparkeringsordningen.*

Bydelsutvalget vil avvente tilbakemelding fra Bymiljøetaten på tolkning av forskriftens § 6 og hvorvidt bilutleiefirmaer kan parkere sine biler på gategrunn etter innføring av beoerparkering i bydelen. Dersom bilutleiefirmaer ikke kan defineres inn under ordlyden i denne paragrafen vil BU be Bystyret om å endre denne forskriften slik at disse faller inn under ordningen, med tak på antall parkeringskort til den enkelte virksomhet.

- 3. Bydelsutvalget mener at beoerparkeringsordningen vil fungere best uten forbehold, innføring av soner og endring av grenselinjer mellom bydeler. Det bør kun gjøres unntak der hvor grensen virker urimelig eller hvor dette medfører at svært mange parkeringsplasser ikke vil bli benyttet i særlig grad, i områder med stort behov for plasser*

Bydelsutvalget vedtar for 3 strekninger, på bydelsgrensen mot Bydel Nordre Aker og Bydel Sagene, at bydelsgrensen for beoerparkeringen legges ved kant bydelens fortau i stedet for å følge midten av veien/gaten. Argumentet for dette er at disse parkeringsplassene ligger i god avstand fra et naturlig parkeringsområde for beoere i Bydel St. Hanshaugen. Områdene er

- mellom krysset Jutulveien/Spångbergveien og krysset Jutulveien/Ugleveien*
  - mellom krysset Uelandsgate /Stavangergata og krysset Uelandsgate /Kierschows gate og mellom krysset Uelandsgate /Kierschows gate og krysset Uelandsgate/Griffenfeldtsgate.*
- 4. Bydelsutvalget kan se at mange vil bli berørt etter innføring av beoerparkeringsordning i bydelen/e. Særlig vil arbeidstagere i enda større grad måtte benytte seg av offentlig kommunikasjon til arbeid. Bydelsutvalget mener det derfor er viktig med dialog mellom Bymiljøetaten og Ruter om effekter av innføring av beoerparkering i sentrumsbydelene på rutenettet for buss, trikk og T-bane. Opprettelse av flere rene rushtidsruter for å bedre kommunikasjonen til/fra sentrum må vurderes.*

Eksempelvis ble bussrute 46 Ullern - Majorstuen–Sentrum via Ullevålsveien innstilt før sommeren 2012 (på strekningen Majorstuen - Sentrum).

Ruten ble benyttet av svært mange til arbeidsreiser og reiser mellom ytterkantene av bydelen. Bydelsutvalget ber om at bussrute 46 mellom Majorstuen og sentrum, via Ullevålsveien, settes opp igjen så snart som mulig, i det minste i rushtiden morgen og ettermiddag.

Sak 6 /13 Høring planforslag sykkelrute E 18 Drammensveien, parsell Munkedamsveien - Rådhusplassen

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Sett ut fra et sykkelperspektiv er bydelsutvalget enig i at Statens vegvesens anbefaling er en god løsning.
Den anbefalte traséen gir en direkte og naturlig forbindelse, noe som er viktig for at den skal bli brukt og at sykkelen blir et attraktivt transportmiddel i Oslo sentrum, slik at Oslo kommunes mål om en sykkelandel på 12 % kan nås.
Sykkelveien krysser imidlertid to fotgjengertraseer, og bydelsutvalget er enig med Plan- og bygningsetaten i at det må iverksettes fartsbegrensende tiltak i sykkelveien på begge sider av fotgjengertraseene, for å redusere risikoen for ulykker.
2. Bydelsutvalget mener at oppstillingsplasser for turistbusser ved Dronning Mauds gate 1 vil kunne skyggelegge samt øke eksosplagene for etablert næringsvirksomhet /serveringssted med uteservering på denne adressen.
Bydelsutvalget støtter gårdeierens ønske om at det kun må legges opp til stopp for av-påstigning og ikke bussparkering ved Dronning Mauds gate 1, alternativt flytting av turistbussparkering til annen del av Dronnings Mauds gate eller gatenettet i området.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. *Sett ut fra et sykkelperspektiv er bydelsutvalget enig i at Statens vegvesens anbefaling er en god løsning.
Den anbefalte traséen gir en direkte og naturlig forbindelse, noe som er viktig for at den skal bli brukt og at sykkelen blir et attraktivt transportmiddel i Oslo sentrum, slik at Oslo kommunes mål om en sykkelandel på 12 % kan nås.
Sykkelveien krysser imidlertid to fotgjengertraseer, og bydelsutvalget er enig med Plan- og bygningsetaten i at det må iverksettes fartsbegrensende tiltak i sykkelveien på begge sider av fotgjengertraseene, for å redusere risikoen for ulykker.*
2. *Bydelsutvalget mener at oppstillingsplasser for turistbusser ved Dronning Mauds gate 1 vil kunne skyggelegge samt øke eksosplagene for etablert næringsvirksomhet /serveringssted med uteservering på denne adressen.
Bydelsutvalget støtter gårdeierens ønske om at det kun må legges opp til stopp for av-påstigning og ikke bussparkering ved Dronning Mauds gate 1, alternativt flytting av turistbussparkering til annen del av Dronnings Mauds gate eller gatenettet i området.*

Sak 7 /13   Evalueringsrapport - Toveis sykling i enveisregulerte gater i Oslo sentrum - erfaringer fra Kirkegata og Skippergata

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget viser til tidligere vedtak hvor bydelsutvalget har anbefalt omgjøring av gateparkeringsplasser for bil til sykkelparkeringsplasser og bedre sykkeltraseer. Bydelsutvalget har i tidligere høringssak også uttalt at tiden er inne for å prøve ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring.
2. Bydelsutvalget er generelt positiv til sykling mot enveiskjøring. Imidlertid må det vurderes hvor i sentrum og hvilke typer gater tiltaket med sykling mot enveiskjøring er egnet for. Bydelsutvalget mener det er viktig å frakte byens befolkning raskt til sentrum, men at en i og gjennom sentrum også må vurdere fremkommeligheten for de ulike reisende opp mot sentrums ulike behov. I Handlingsplan for Kvadraturen ønskes en utvikling med tilrettelegging for handel, opphold og et levende bysentrum. Bydelsutvalget mener det er viktig å ta på alvor Oslo Handelsstandsforening og Byfolks tilbakemeldinger om at gater og bygårder blir mindre attraktive når parkeringsplasser tas bort, det blir vanskeligere forhold for varelevering og mindre biltrafikk i gatene.

Bydelsutvalget mener at sykling mot enveiskjøring bør prøves ut i flere gater/veier i byen, men at det i indre sentrum/Kvadraturen må begrenses til enkelte gater slik at det ikke får uønskede effekter på også annen ønsket utvikling.

Behandling:

Endringsforslag fra MBK nytt punkt 2:

Bydelsutvalget er positiv til sykling mot enveiskjøring.

Imidlertid må det vurderes hvor i sentrum og hvilke typer gater tiltaket med sykling mot enveiskjøring er egnet for. Bydelsutvalget mener at sykling mot enveiskjøring bør prøves ut i flere gater/veier i byen.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag punkt 1 enstemmig vedtatt

Endringsforslaget fra MBK enstemmig vedtatt

Vedtak:

1. *Bydelsutvalget viser til tidligere vedtak hvor bydelsutvalget har anbefalt omgjøring av gateparkeringsplasser for bil til sykkelparkeringsplasser og bedre sykkeltraseer. Bydelsutvalget har i tidligere høringssak også uttalt at tiden er inne for å prøve ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring.*
2. *Bydelsutvalget er positiv til sykling mot enveiskjøring. Imidlertid må det vurderes hvor i sentrum og hvilke typer gater tiltaket med sykling mot enveiskjøring er egnet for. Bydelsutvalget mener at sykling mot enveiskjøring bør prøves ut i flere gater/veier i byen.*

Referatsaker

Periode: 06. desember 2012 - 20. februar 2013

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
1/13	201200619-9	Underrettelse om fastsatt program for planarbeidet - Kirkeveien 170

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Godkjent

Sak 9/13 Parkforvaltning og drift 2013

Arkivsak: 200401074

Arkivkode: 561

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø- og byutviklingskomiteen	24.04.13	9/13
Bydelsutvalget	30.04.13	30/13

PARKFORVALTNING OG DRIFT 2013

Saksfremstilling:

Tidligere vedtak

Bydelsdirektøren viser til tidligere BUsaker om status for drift av parkene i bydelen, senest BUsak 19/12. For inngående beskrivelse av bydelens drift vises til denne saken. Bydelsutvalget har tidligere behandlet flere saker som omhandler deler av parkdriften så som renhold/renovasjon, serveringsvirksomhet, toaletter og muligheter for øket utleie på areal forvaltet av bydelen/kommunalt areal.

BU 223/05 Status for drift av parkene i bydelen i 2005

BU 183/06 Status for drift av parkene i bydelen i 2006

BUsak 96/08 Status for drift av parkene i bydelen i 2008

BUsak 158/10 Oversikt over parker, plasser og torg i bydelen og muligheter for økning i leieinntekter

BUsak 33/11 Toaletter i bydelens parker 2011

BUsak 19/12 Parkforvaltning og drift 2012.

Vedtak: *Bydelsutvalget tar sak om parkforvaltning og drift 2012 til orientering.*

Driftsavtalen

Som det gikk frem av orienteringssaken våren 2012 fikk bydelen fra 1.1.2012 ny drifter av bydelens lokale parker, grøntareal, gatetun, nærmiljøanlegg og plasser.

Ny drifter, ISS Facility services AS (ISS) innehar den kompetanse som anses nødvendig for drifting av bydelens parker gjennom hele året. Parkdriften foregår i henhold til drifters tilbud, bydelens kontrakt for parkdrift og detaljerte spesifikasjoner for hvert anlegg utarbeidet i henhold til Norsk Standard for Drift og skjøtsel av park- og landskapsanlegg.

Bydelen/e (St.Hanshaugen, Sagene og Gamle Oslo) har lagt opp til en tett kontraktsoppfølging og godt samarbeid med drifter. Det ble i 2012 avholdt 4 fellesmøter mellom drifter og bydelene, i tillegg 2 individuelle møter og flere befaringer. Avviksrapportering og rapporteringer for utført arbeid og lekeplasskontroll har blitt levert av drifter i henhold til avtale.

Status drift 2012/vintersesongen 2013

Bydelsdirektøren mener at parkene i 2012 alt overveiende ble driftet i henhold til avtalen. Våren kom svært tidlig 2012, allerede i mars, i tillegg hadde drifter forregnet seg noe på bemanningssiden så vårrengjøringen av anleggene ble ferdigstilt senere enn ønskelig. Bydelsdirektøren tror ikke det samme vil gjenta seg denne våren.

Henvendelser og klager fra publikum på parkdriften i 2012 gikk i hovedsak på forsøpling, dvs fulle søppelkasser og behov for fjerning av hensatte møbler og hvitevarer samt søppel etter overnatting i parkene.

Løpende rapportering fra drifter og foretatte befaringer ble lagt til grunn for de reparasjoner, ekstra vedlikehold og nyinnkjøp som ble gjort på til anleggene. Ved ekstraarbeider på anleggene innhenter bydelen kostnadsoverslag fra drifter og avhengig av størrelse på oppdraget kostnadsoverslag fra flere tilbydere, i henhold til innkjøpsreglementet for Oslo kommune.

Bydelens inntrykk er at drifter har utført vinterskjøtsel av anleggene sist vinter i tråd med bestillingen. Det har vært få henvendelser eller klager på brøyting og strøing av anleggene, til tross for en vinter hvor det har vært svært glatt.

I henhold til avtalen er det i vinter foretatt beskjæringsarbeider rundt benker og langs gangveier i anleggene.

Det har vært svært få klager på renhold i vinter.

Bydelen islegger 4 skøytebaner i perioden 1.desember -1.mars. Det har vært noen problemer med isleggingen denne vinteren som skyldes både brukt sprøyteteknikk og publikums bruk av nysprøytet is.

Drift 2013

Vårrengjøringen på anleggene skal den foretas i perioden 15. april – 15.mai slik at anleggene fremstår ryddige til 17. mai. Med vårrengjøring menes at alle flater og dekker i alle anleggene skal ryddes for alle typer avfall og klargjøres for bruk i sommersesongen. Fjerning av strørester etter vinteren skal fjernes i samme periode.

Det vil bli foretatt befaring av alle anlegg sammen med drifter etter vårrengjøringen av anleggene.

Fremdriftsplan for skjøtsel på alle anlegg er mottatt fra drifter, og vil fulgt opp i møter mellom bydel og drifter.

I bydelens parkbudsjett er avsatt noe midler, kr.200.000, til reparasjons- og vedlikeholdsarbeider på anleggene. Etter gjennomgang av parkanleggene til våren vil det som i fjor bli foretatt en vurdering av behovet for helt nødvendige reparasjonsarbeider i år og hva som må utsettes.

Bydelen gjennomfører hvert år flere befaringer med brukere av parkene og beboere i området rundt parkene, for å være lydhøre for ønsker fra beboerne. Da bydelen har begrensede midler til helt nødvendig vedlikehold, har bydelen erfart at det er viktig å ikke legge opp til prosesser som ikke kan følges opp av synlige tiltak i etterkant.

Renhold (plukking av søppel)og renovasjon(tømming av avfallsbeholdere) i parken inngår i driftsavtalen. Avfallsbeholderne i parkene tømmes mellom 1-5 ganger per uke i sommersesongen, og 0-2 ganger per uke i vintersesongen, avhengig av anleggets bruk og eventuelle problemer knyttet til dette. Plukking av søppel foretas i sommersesongen 1- 5 ganger per uke. Erfaringer fra i fjor viser at det kan være behov for hyppigere renhold og tømming på enkelte anlegg enn det som fremgår av kontrakten. Det vil derfor bli inngått både faste ekstrabestillinger på hverdager samt i tillegg ekstrabestillinger ved behov i helgene.

Bydelen har de siste 5 årene mottatt ekstrabevilgninger fra Rusken i størrelsesorden kr. 170 – 300.000 til ekstraordinære tiltak mot forsøpling, sist år kr. 250.000. Midlene fra Rusken er ment å ta ”toppene” av forsøpling i godværsperioder, i helger og på fridager (som ikke ligger i avtalen). De tildelte midlene er videre tenkt brukt til taggefjerningsavtale, beskjæring for å lette renhold, leie av /drift av toalett i Stensparken samt til utskifting av ødelagte og innkjøp av noen nye avfallsbeholdere.

Uten ekstrabevilgingene har bydelen ikke kunnet opprettholde den gode standarden på anleggene. Bydelen har søkt om midler også inneværende år, og håper å få tildelt midler. Det er imidlertid usikkerhet rundt videreføring av ordningen med søkbare midler fra Rusken. Bydelen vil ta opp det store behovet for ekstramidler til renhold i møte med Rusken.

Bydelen har i flere år og vil også i år ha et særlig fokus på renhold og renovasjon i parkene Kristparken, Marienlystparken og Stensparken, samt den sentrale plassen Knud Knudsens plass. Kristparken er en sentrumpark med utfordringer som tagging, uønsket opphold/overnatting, støy og sprøytemisbruk/sprøytespisser. Stensparken er en stor fin park som bør ha høy driftsstandard og Marienlystparken/Lekern er en park med høy aktivitet og stor slitasje. Det samme er Falck Ytters plass, hvor bydelen i år vil få noen utgifter knyttet til bytting av areal for basketball og sitte oppholdsområde.

Bydelen har i flere år hatt taggefriavtale (avtale om fjerning av tagging innen 48 t) mens det i 2012 ble det foretatt taggefjerning ved behov. Denne ordningen vil bli videreført i 2013, etter foretatt nullstilling på alle anlegg. Bydelen vil også i år oppfordre gårdeiere som grenser inn mot anleggene om å ha taggefjerningsavtale eller fjerne tagging når det oppstår.

Årskontroll i 2012 avdekket enkelte mangler ved lekeapparatene i parkene, men samtlige mangler ved lekeapparatene ble utbedret høsten 2012. For 2013 planlegges ingen større investeringer på lekeplassene utover ordinært vedlikehold. Det er imidlertid et stort behov for å se på nyinnkjøp av lekeapparater til lekeplassene i bydelen for 2014, med bakgrunn i at lekeplassene i stadig større grad benyttes av barnehager på dagtid og dermed er utsatt for stor slitasje.

Bydelen har vært i dialog med Bymiljøetaten i forhold til mulig utplassering av permanent toalett i Stensparken, uten at det har kommet noe mer ut av dette. De siste årene har bydelen leid inn toaletter i sommersesongen i forbindelse med serveringen i parken. Det samme vil bli gjort inneværende år. På Marienlyst er det innleid toalett på minigolfområdet. Toalettet på Knud Knudsens plass dekker behovet i nedre del av parken St.Hanshaugen. Toaletter for øvrig del av parken finnes i forbindelse med parkserveringen. Bydelens miljø- og byutviklingskomite inviterte i fjor Bymiljøetaten på befaring i parken, for å understreke behovet for en bedring av parkfasilitetene, inkludert toalettforholdene i parken. Det er planer om utbedring av serveringsfasilitetene i parken, og bydelsdirektøren vil følge opp dette overfor Bymiljøetaten.

Bydelen ser at en av utfordringene i parkene er å få de som bruker parkene til å slutte å forsøple.

Bydelen forsøker å gjøre sitt, men ser at det kan være behov for holdningsskapende kampanjer. Bydelen vil i samarbeid med drifter forsøke noen forebyggende tiltak for å få mindre forsøpling i parkene inneværende år. Det gjelder oppfordring til å bruke fellesgriller der hvor dette finnes og til å bruke flerbruksgrill i steden for engangsgrill mm. Erfaringer fra Bymiljøetatens utplassering av fellesgriller på strender/øyer samt Bydel Grunerløkkas tilbakemelding om store kostnader til renhold av grillene gjør at bydelsdirektøren er i tvil om fellesgriller er noe å satse på. Bydelens erfaring er at mange som griller i parkene ønsker å gjøre dette som en sosial aktivitet der hvor de sitter, og at det derfor i større grad enn til nå må oppfordres til bruk av flerbruksgrill.

I 2013 var det en økning av overnatting i enkelte av parkene, og mye forsøpling i forbindelse med dette. I 2013 vil kommunen og politiet ha nulltoleranse for overnatting/camping i det offentlige rom og parker i Oslo, og politiet vil sette av ressurser på å håndheve campingsforbudet i Oslo.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om parkforvaltning og drift 2013 til orientering.

Ellen Oldereid
bydelsdirektør

Sak 10/13 Høring: Revisjon av Handlingsplan for miljø og klima 2012-2015

Arkivsak: 201300602

Arkivkode: 930

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø- og byutviklingskomiteen	24.04.13	10/13
Bydelsutvalget	30.04.13	29/13

HØRING: REVISJON AV HANDLINGSPLAN FOR MILJØ OG KLIMA 2012-2015

Saksfremstilling:

Bakgrunn

Bydelen har fra Bymiljøetaten mottatt brev om forslag til innspill til kommunens Handlingsplan for miljø og klima for perioden 2013-2016. Bymiljøetaten har fått en rolle som koordinator og pådriver for kommunens Handlingsplanen for miljø og klima. Handlingsplanen er en politisk prioritering fra byrådet av allerede vedtatte tiltak og strategier. For å ha et godt grunnlag for å prioritere retningen på Oslos miljøarbeid fremover, revideres nå handlingsplanen for perioden 2013-2016. Tiltakene som foreslås for 2013 er som hovedregel allerede igangsatt, hentet fra gjeldende handlingsplan eller bestilt i årets tildelingsbrev. Tiltak for perioden 2014-2016 er prioritering av allerede vedtatte tiltak eller tiltak som bør gjennomføres utfra visjonen om at Oslo skal være en av verdens mest miljøvennlige byer.

Oslo kommune søker i oktober i år om å bli Europeisk grønn hovedstad 2016. Dette er en europeisk miljøkonkurranse for byer med over 200 000 innbyggere. Den tverretatlige arbeidsgruppen som har ansvar for utforming av søknaden har gjennomført SWOT-analyser av Oslos styrker og svakheter innenfor de 12 miljøområdene søknaden omhandler. Resultatet fra dette arbeidet er brukt som utgangspunkt for prioriteringen av tiltak i vedlagte forslag til revidert handlingsplan.

I søknaden om å bli europeisk grønn hovedstad har det i år kommet inn et nytt tema «Eco-innovation and sustainable employment». Det er derfor lagt inn et nytt satsingsområde for å få frem tydelig hvordan Oslo arbeider med Grønn innovasjon og grønne arbeidsplasser.

Vedtakene for Oslos miljø- og klimaarbeid

Følgende vedtak ligger til grunn for Handlingsplan for miljø og klima 2013-2016:

- Byøkologisk program 2011 – 2026, sak 52/2011
- Tiltakspakke for bedre luftkvalitet i Oslo, sak 39/2011
- Handlingsplan mot støy i Oslo 2008 – 2013, sak 348/2008
- Handlingsprogram for Fremtidens byer Oslo 2010 - 2014, sak 53/2011
- FutureBuilt - Klimaeffektiv arkitektur og byutvikling Oslo - Drammen 2010 - 2020, sak 257/2010
- Tabell over 75 tiltak og virkemidler, vedlegg til notat nummer 6/2011 til Samferdsels- og miljøkomiteen
- Oslo kommunes strategi for Internasjonalt arbeid, vedtatt av bystyret 17 februar 2010.

Handlingsplanens Visjoner, mål og hovedutfordringer

Kommuneplanens visjon for Oslo sier blant annet:

- Oslo skal være blant de mest innovative byene i Europa og gi rom for kreativitet og verdiskaping.
- Oslo skal ha en byutvikling med gode steds- og miljøkvaliteter og et miljøeffektivt transportsystem.
- Oslo skal være en av verdens mest miljøvennlige byer.
- Fjorden og marka gir Oslo et blågrøntpreg som skal bevares og styrkes.

Byøkologisk program 2011-2026 har følgende visjon og hovedmål for miljøarbeidet:
Oslo skal være et bærekraftig bysamfunn der alle har rett til ren luft, rent vann og tilgang på gode friområder.

Mål

Oslo kommune skal arbeide for å realisere sine visjoner om en miljøvennlig og bærekraftig byutvikling og drift ved å prioritere innsatsen i følgende innsatsområder:

1. Oslo skal redusere støy, luftforurensing og klimagassutslipp
2. Oslo skal ha et miljøeffektivt transportsystem
3. Oslo skal ha en bærekraftig byutvikling med miljøvennlige bygningsmiljøer og byrom
4. Oslo skal ha kretsløpsbasert avfallshåndtering
5. Oslo skal bevare og styrke sin blågrønne struktur
6. Oslo skal ha en miljøeffektiv kommuneforvaltning
7. Oslo skal samarbeide med innbyggerne, næringslivet og staten for et bedre oslomiljø
8. Oslo skal bidra til og samarbeide for et bedre miljø regionalt, nasjonalt og globalt

Handlingsplan - prioriterte tiltak 2013 – 2016

For mer inngående beskrivelse av hovedutfordringene og de prioriterte tiltak vises til handlingsplanen i sin helhet.

Under skjematisk fremstilling av de prioriterte tiltak for 2013 og perioden 2014-2016.

Klima	Ansvaret	Effekt			
		Klima	Luft	Støy	Energi
Stor effekt					
Middels effekt					
Mindre effekt					
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)					
Tiltak 2013					
Søke om å bli Innovator City i klimanettverket C40 (Cities Climate Leadership Group)	MOS				
Delta i den internasjonale klimakonkurransen Earth Hour City Challenge i regi av WWF	MOS				
Oljefyr skal fases ut i alle kommunale bygg (eide og leide). Ved reforhandling av eksisterende leieavtaler, eller ved inngåelse av nye, skal det stilles krav om bruk av fornybare energikilder til oppvarming der kommunen er leietaker.	KON/ BYU				
Ta initiativ overfor staten om forbedrede tilskuddsordninger for energisparing og utfasing av fossile brensler til oppvarming.	MOS				
Utvikle Klima og energi Oslo KF som et effektivt virkemiddel i kommunens arbeid med å redusere energiforbruket og øke andelen fornybar energi i Oslo.	MOS				
Oslo deltar i URBACT-prosjektet Sustainable food in urban communities. Det innebærer deltagelse i et europeisk nettverk for bærekraftig mat i by, opprettelsen av et lokalt nettverk og utarbeidelse av en handlingsplan for bærekraftig mat i Oslo.	MOS				
Tiltak 2014-2016					
Videreføre "Bli oljefri"- kampanjen.	MOS				
Stille krav og bidra til at Hafslund når målet om å fase ut fossilt brensel i fjernvarmenettet innen 2016.	MOS				
Stille krav til Ruter om at all bussvirksomhet skal være klimanøytral og at alle rutebusser som kjører i Oslo skal tilfredsstille minimum Euro 6 innen 2020.	MOS				
Utarbeide en utviklingsplan for etablering av et helhetlig distribusjonsnett for miljøvennlige drivstoff, slik som biogass, hydrogen og elektrisitet, i samarbeid med offentlige og private aktører.	MOS				
Stille krav om at all strøm som kommunen bruker skal være sertifisert som fornybar.	FIN				

Luft		Ansvar	Effekt			
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt						
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Etablere 200 nye ladestasjoner i 2013 og 200 til i 2014.		MOS				
Fase inn bruk av landstrøm til skip som ligger i Oslo havn i samarbeid med rederiene.		MOS				
Følge opp initiativet overfor staten om tiltak for å fremme innfasing av kjøretøy som benytter lavutslippsteknologi og klimanøytrale drivstoffkilder.		MOS				
Tilrettelegge for miljøvennlig varetransport gjennom pilotprosjekter som tar hensyn til klima, luftkvalitet og støy.		MOS				
Tiltak 2014-2016						
Komme frem til en enighet med staten om beredskapsplan ved høy luftforurensning og utvikle en omforent informasjonsstrategi.		MOS				
Revidere tiltaksutredningen for luftkvalitet		MOS				
Utrede lavutslippssone med utslippskrav i Oslo så snart juridisk hjemmel foreligger.		MOS				
Etablere nye ladestasjoner for elektriske biler og ladbare hybridbiler i sentrum slik at antallet minst utgjør 50 % av alle gateparkeringsplasser.		MOS				
Etablere minimum 100 nye offentlige ladestasjoner for elbiler per år. Gi støtte til private som ønsker å etablere ladestasjoner. Bidra til etablering av hurtigladere i samarbeid med private aktører.		MOS				

Støy		Ansvar	Effekt			
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt						
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Revidere handlingsplan mot støy med utgangspunkt i ny strategisk kartlegging av støy gjennomført i 2012 jfr. forurensningsforskriftens kap. 5.		MOS				
Vurdere tiltak for hastighetsreduksjon ved boligområder og offentlige institusjoner, som skoler og sykehjem, ved revidering av handlingsplan mot støy.		MOS				
Fremme sak om anskaffelse av nye trikker, som blant annet stiller krav til lavt støynivå.		MOS				
Tiltak 2014-2016						
Iverksette tiltak i tråd med handlingsplan mot støy.		MOS				
Vurdere å innarbeide stille områder i kommuneplanens arealdel ved revidering av kommuneplanen.		MOS				

Mobilitet		Ansvar	Effekt			
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt						
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Utarbeide en ny sykkelstrategi for Oslo.	MOS					
Sikre godt vintervedlikehold for å bedre fremkommeligheten for fotgjengere og syklister og bygge ut sikre sykkelparkeringsplasser, spesielt ved sentrale kollektivknutepunkter.	MOS					
Utarbeide en strategi for å redusere miljøgassutslipp fra varedistribusjon med 50% innen 2020.	MOS					
Utarbeide en plan for kortsiktige fremkommelighetstiltak for kollektivtrafikken med utgangspunkt i rapporten "Kraftfulle fremkommelighetstiltak".	MOS					
Stille miljøkrav til drosjenæringen i ny drosjeforskrift så snart juridisk hjemmel foreligger.	MOS					
Tiltak 2014-2016						
Bygge vedtatte sykkeltraseer på hovedsykkelveinettet.	MOS					
Videreføre kollektivsatsingen gjennom styrking og effektivisering av Ruters kollektivtilbud.	MOS					
Videreutvikle gatebruksplanen til en mobiltetsplan for sentrum som prioriterer miljøvennlig mobilitet for person- og varetransport.	MOS					
Arbeide for bedre mobilitet og for å få gods- og persontransporten over på tog i korridoren Oslo-Gøteborg-Øresund -København/Malmø gjennom å delta i interreg-prosjektet "8 millionersbyen".	BLK					

Energi		Ansvar	Effekt			
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt						
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Vedta Strategi for energieffektivisering og klimanøytrale bygg. Strategien beskriver hvordan Oslo skal fase ut oljefyring, øke andelen lavenergihus i det private eiendomsmarkedet og realisere potensialet for energieffektivisering i Oslos		MOS				
Byggforetakene skal være miljøledende og arbeide strategisk og systematisk for å oppnå energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse.		KON				
Utrede og utvikle energisparekontrakter som virkemiddel for å øke tempo i igangsetting av energieffektiviserings- og omleggingsprosjekter i samarbeid med entreprenører, bygningseiere, forskningsmiljøene og staten.		MOS				
Ta initiativ til samordning av tildelingsreglene for støtte fra Enova og støtteordninger i Oslo kommune.		MOS				
Igangsette forsøk med en byggeteknisk standard slik at kommunen kan stille strengere krav til utbyggere sammenliknet med gjeldende tekniske standard.		BYU				
Tiltak 2014-2016						
Øke produksjonen av biogass fra matavfall og regionale avløpsanlegg til bruk i kjøretøy.		MOS				
Innføre dynamisk gatebelysning på alle aktuelle veier i Oslo kommune - i tråd med den vedtatte belysningsplanen.		MOS				
Bygge alle kommunale bygg i tråd med kravet til passivhusstandard eller tilsvarende. Minimumskrav ved rehabilitering av offentlige bygg baseres på energistandard B.		BYR				
Gjennomføre programmet Futurebuilt som arena for innovasjon og kompetanseutvikling for å fremme klimanøytrale byområder og arkitektur.		BYU/ FIN				
Implementere energisparekontrakter som virkemiddel for å øke tempo i igangsetting av energieffektiviserings- og omleggingsprosjekter i egen virksomhet.		KON				
Ta initiativ til prosjekter for leveranse av fornybar overskuddsenergi til fjernvarme og el-nettet.		MOS				
Realisere produksjon av varme fra renseanlegget fra Bekkelaget.		MOS				

Byutvikling	Ansv	Effekt				
		Klima	Luft	Støy	Energi	Natur
Stor effekt						
Middels effekt						
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Sikre at revisjonen av kommuneplanen bidrar til å nå visjonen om å bli en av verdens mest miljøvennlige byer ved å utforme planen slik at den blant annet stimulerer grønn innovasjon, styrker det blågrønne preget, utvikler gode steds- og miljøkvaliteter og et miljøeffektivt transportsystem.	FIN/ BYU					
Videreutvikle Furuset-planområde som et FutureBuilt-konsept.	BYU					
Utarbeide regional plan for samordnet areal- og transportplanlegging, inklusiv satsning på økt kollektivdekning og utvikling av kollektivknutepunkt og kollektivtransport.	BYU					
Fremme byrådssak om klimatilpasningsstrategi for Oslo og utarbeide sektorvise handlingsplaner.	MOS					
Kartlegge og vurdere risikosoner som kan medføre byggeforbud og ekstratiltak ved utbygging. Utarbeide prinsipper for risikovurdering i forhold til flom, skred, ras og havnivåstigning.	BYU					
Utarbeide statusrapport for byutvikling i nærheten av kollektivknutepunkter.	BYU					
Fremme en byrådssak om "Landbruk i byen" som følger opp stortingsmeldingen om landbrukspolitikk.	MOS					
Tiltak 2014-2016						
Øke antall innfartsparkeringsplasser i Osloregionen gjennom det etablerte samarbeidet med Akerhus kommunene	MOS					
Integrere vurderinger av klimaendringer ved planlegging av ny infrastruktur.	BYU					
Utarbeide en strategi for Sentrum der gode miljøløsninger implementeres i et konkret avgrenset areal.	MOS					

Blågrønnstruktur og biologisk mangfold		Ansvar	Effekt				
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi	Natur
Middels effekt							
Mindre effekt							
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)							
Tiltak 2013							
Sikre ni av de biologisk viktigste områdene i Oslo ved å slutføre pågående reguleringsarbeid for biologisk viktige områder.		BYU (MOS)					
Revisjon av bystyresak om biologisk mangfold, sak 417 i 2002.		MOS					
Gjenåpne rørlagte elve- og bekkestrekninger, samt etablere og bevare grøntkorridorer langs vassdragene i forbindelse med byutvikling. Vurdere å opparbeide turveier langs elver.		MOS					
Fremme en byrådssak om "Plan for forvaltning og skjøtsel av parker og friområder".		BYU (MOS)					
Fremme revidert "Kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone" (Grøntplanen) for politisk behandling.		BYU					
Tiltak 2014-2016							
Sikre allmenn tilgjengelighet i strandsonen ved å etablere en sammenhengende kyststi og fjerne ulovlig oppsatte hinder langs fjorden.		BYU/ MOS					
Bedre sikringen av byens trær ved å innarbeide forslag til tiltak og rutiner i rapporten "Bedre beskyttelse av byens trær" i gjeldende rutiner og ved revidering av relevante planer og vedtak.		BYU					
Utarbeide strategi for bytrær.		MOS					

Vassdrag, vann og avløp		Ansvar	Effekt				
Stor effekt		BYR	Klima	Luft	Støy	Energi	Natur
Middels effekt							
Mindre effekt							
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)							
Tiltak 2013							
Revidere hovedplanen for drikkevannforsyning, med spesiell fokus på tiltak som vil redusere vannforbruket, inkludert en vurdering av å innføre vannmålere.		MOS					
Revidere hovedplanen for avløp og vannmiljø.		MOS					
Gjenåpne rørlagte elve- og bekkestrekninger, samt etablere og bevare grøntkorridorer langs vassdragene i forbindelse med byutvikling. Vurdere å opparbeide turveier langs elver.		MOS					
Gjennomføre hovedprosjekt for håndtering av overvann.		MOS					
Ferdigstille Midgardsormen og tilhørende kapasitetsøkning på Bekkelaget renseanlegg for å bedre vannkvaliteten i Akerselva og fjorden.		MOS					
Gjennomføre undergrunnsprosjekt som legger til rette for god ressursutnyttelse av undergrunnen.		MOS					
Tiltak 2014-2016							
Intensivere arbeidet med sanering av ledningsnett for å redusere lekkasje av rensedrikkevann		MOS					
Iverksette tiltak i henhold til Glomma vannregions tiltaksprogram for å nå vannforskriftens miljømål om god økologisk og kjemisk tilstand.		MOS					
Produksjon av energi fra og energieffektivisering av vann- og avløpssystemet og modernisering av pumper.		MOS					

Avfall	Ansvar	Effekt			
		Klima	Luft	Støy	Energi
Stor effekt	BYR				
Middels effekt					
Mindre effekt					
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)					
Tiltak 2013					
Sikre kvaliteten på avfallsfraksjonene i utvidet kildesortering i Oslo gjennom optimalisering av tekniske løsninger og aktiv kommunikasjon med befolkningen.	MOS				
Ta initiativ overfor staten for å sikre bedre rammevilkår for å redusere avfallsmengde per innbygger med 25 % innen 2020.	MOS				
Utarbeide en strategi for materialgjenvinning i samarbeid med aktuelle aktører.	MOS				
Utarbeide en strategi for å få på plass utvidet kildesortering for næringsavfall, inkludert kommunens tjenestesteder.	MOS				
Innføring av kildesortering i Osloskolen	MOS/ KOU				
Samarbeidsprosjekt med Matvett om reduksjon av matavfall og matsvinn.	MOS				
Tiltak 2014-2016					
Avfallsplan for Oslo kommune 2005-2008 revideres. Målet er å redusere avfallsmengdene som oppstår og å sikre en avfallshåndtering som er best mulig i forhold til avfallshierarkiet.	MOS				
Øke ombruk gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner om mottak av tekstiler og gjenstander.	MOS				
Stille miljøkrav for kildesortering i bygge-, rive- og rehabiliteringsprosjekter. Bygg- og anleggsavfall skal styres slik at avfallet blir tatt hånd om på miljøvennlig måte.	MOS				
Styrke innsatsen for å samle inn farlig avfall ved hjelp av målrettede kommunikasjonskampanjer og flere innsamlingsaksjoner.	MOS				
Gjennomføre pilotprosjekt for kildesortering i parker i Iladalen.	MOS				

Grønn innovasjon og grønne arbeidsplasser		Ansvar	Effekt			
Stor effekt			Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt		BYR				
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Kartlegge og utarbeide en statusrapport for grønn innovasjon og grønn økonomi i Oslo.		MOS				
Utarbeide et forslag til en modell som beskriver grønne arbeidsplasser i Oslo.		MOS				
Sette fokus på og synliggjøre grønn innovasjon og grønne arbeidsplasser ved utarbeidelse av ny overordnet innovasjonsstrategi for Oslo og Akershus.		KON				
Viderutvikle nettverket Næring for Klima som en samarbeidsplattform for å engasjere og inspirere næringslivet til å bidra til grønn innovasjon i egen virksomhet.		MOS				
Sette grønn innovasjon på agendaen for Innovation Week		KON				
Arrangere Oslo Green City Forum i samarbeid med forskningssenteret for miljø og samfunn, CIENS. Konferansen setter fokus på hvordan forskning, næringsliv og forvaltning sammen kan finne løsninger på de urbane miljøutfordringene.		MOS				
Tiltak 2014-2016						
Innarbeide grønn innovasjon og grønne arbeidsplasser i relevante strategier og handlingsplaner som et synlig og tydelig satsningsområde for næringsutvikling i regionen.		KON				
Utarbeide en oversikt over tilgjengelige finansieringsmuligheter for grønn innovasjon i Norge og Internasjonalt og velge ut satsningsområder i samarbeid med næringsliv, forskningsinstitusjoner og Technology Transfer Organisasjoner.		MOS/ BLK				

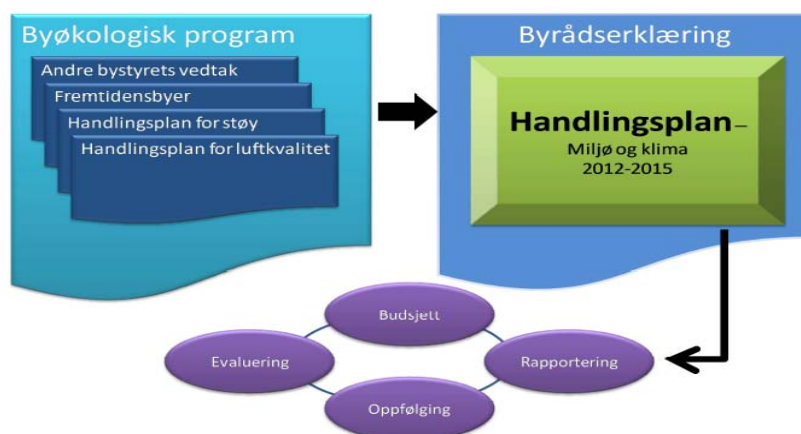
Anskaffelser		Ansvar	Effekt			
Stor effekt			Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt		BYR				
Mindre effekt						
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)						
Tiltak 2013						
Fremme ny konsernovergripende anskaffelsesstrategi for Oslo kommune 2013-2016 som i større grad fokuserer på ulike miljøaspekter. Miljøaspekter kan være avfallsreduksjon, resirkulering av avfall, miljøvennlige transportløsninger, redusert forbruk av energi og lavere utslipp av klimagasser.		FIN				
Delta aktivt i ICLEIs nettverk Procura+ for å videreutvikle hvordan man stiller miljøsmarte krav i anskaffelser.		FIN				
Stille miljøkrav for anskaffelse av kjøretøy, annen maskinpark og transporttjenester. Alle biler som brukes av Oslo kommune skal som hovedregel bruke nullutslippsteknologi. Rammeavtalen på elektriske tjenestebiler gjøres kjent og benyttes av alle kommunens tjenestesteder.		FIN				
Innarbeide rapportering i årsberetningen om hvordan krav stilles for å sikre klimaslanke og miljøriktige anskaffelser i alle kommunens virksomheter.		FIN				
Tiltak 2014-2016						
Følge opp anskaffelsesstrategien ved å gjennomføre tiltak som sikrer klimaslanke og miljøriktige anskaffelser.		FIN				
Sette fokus på bærekraftig mat i offentlige anskaffelser ved å stille krav til meny i kantinedrift og tjenester som innebærer servering av mat i offentlige institusjoner.		FIN				

Miljøledelse	Ansvar	Effekt			
Stor effekt	BYR	Klima	Luft	Støy	Energi
Middels effekt					
Mindre effekt					
Indirekte effekt og/eller informativ effekt (tilrettelegging for gjennomføring)					
Tiltak 2013					
Synliggjøre byens engasjement for å bidra internasjonalt til samarbeid om gode urbane miljøløsninger - blant annet ved å stille til valg som leder av Environmental forum i Eurocities og søke om å få status som Innovator City i C40-nettverket og	BLK/ MOS				
Fremme en byråds sak som foreslår løsninger for de ca 200 skolene og barnehagene som ikke lar seg sertifisere som Miljøfyrtårn fordi de ikke tilfredsstillers forskrift om miljørettet helsevern.	MOS/ EST/ KOU				
Gjennomføre forstudie for innføring av «hovedkontormodellen» i skolesektoren finansiert av Miljøfyrtårn.	MOS				
Viderutvikle metodene for innhenting av klima- og miljødata slik at statistikken på en god måte viser om vi når vedtatte miljømål. Metoden for datainnsamling må gjennomføres slik at miljø- og klimaregnskapet kan brukes til nasjonal og	MOS				
Synliggjøre klima- og miljøeffektene av budsjett og økonomiplan for bedre å kunne styre kommunens bruk av midler i en miljøriktig retning.	FIN/ MOS				
Tiltak 2014-2016					
Tilby kurs, oppfølging og veiledning i miljøledelse til kommunens virksomheter. Styrke tilbudet til bydelene.	MOS				
100 % av kommunens sertifiserbare virksomheter skal miljøsertifiseres innen 2016. Miljøledelse skal integreres i virksomhetenes internkontrollsystem og øvrige styringssystem. Innarbeide krav om miljøledelse i lederkontrakter.	MOS				

Organisering og oppfølging

De enkelte byrådsavdelingene skal følge opp sine underliggende virksomheter som får ansvar for å gjennomføre tiltak i handlingsplanen. Det forutsettes at avdelingene behandler budsjettinnspill som omhandler miljø- og klimatiltak på lik linje med andre prosjekter. Det legges til grunn at nødvendig koordinering mellom sektorene oppnås ved å etablere en styringsgruppe på tvers av byrådsavdelingene.

Handlingsplanen skal integreres i budsjett og de til enhver tid gjeldende rapporteringsrutiner. Målsettingen er å oppnå en sammenheng mellom tiltak og virkemidler. For å kunne oppnå denne målsettingen skal handlingsplanen følge budsjett hjulet.

Bydelens miljø- og klimahandlingsplan for perioden 2012 -2015

Bydelsutvalget har satt opp to hovedmål for det lokale miljøarbeidet:

Hovedmål 1

Bydel St. Hanshaugen skal være et bærekraftig bysamfunn der alle har tilgang til ren luft, rent vann og gode friområder.

Hovedmål 2

Bydel St. Hanshaugens klimaarbeid skal bidra til at Oslo og Norges klimamålsetninger nås og at Osloregionen reduserer klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030.

Bydelens fokus i perioden 2011 – 2015 er konsentrert om 5 hovedinnsatsområder. Innsatsområdene er valgt med bakgrunn i sentrale føringer og tidligere vedtak i bydelsutvalget.

De fem hovedinnsatsområdene er:

1. Mobilitet og transport
2. Bærekraftig byutvikling og energi
3. Forbruksmønster, renhold og avfallshåndtering
4. Miljøeffektiv kommuneforvaltning
5. Samarbeid og informasjonsformidling

Bydelens miljø og klimaarbeid utføres i et nært samarbeidet mellom bydelens befolkning, foreninger/virksomheter, næringslivet og andre etater. Videre knyttes gjennomføring av tiltak innenfor innsatsområdene også til bydelens øvrige drift og/eller i et samarbeid med andre parter.

I planen skisseres hovedinnsatsområder og delmål for arbeidet for planperioden. Her kommer tiltak som viser hvordan bydelen skal drive egne tjenestesteder (barnehager, kontorvirksomheter, helsestasjoner m.fl.) på en mest mulig miljøvennlig og effektiv måte, slik at miljøbelastningen blir så liten som mulig.

Ansvar for gjennomføring av de ulike tiltakene i bydelens handlingsplan er beskrevet i planen. Der hvor samarbeidspartner er særlig nødvendig for gjennomføring av tiltak er dette markert.

I planen synliggjøres relevante indikatorer der det er mulig. Likevel er en kvalitativ vurdering av bydelens innsats vel så viktig, og ikke alle tiltak er direkte målbare.

Bydelsdirektørens vurdering

Bydelsdirektørens vurdering av forslag til Handlingsplan for miljø og klima 2013 -2016 er at den er svært ambisiøs og har mange og gode tiltak innenfor alle innsatsområdene.

Bydelsdirektøren har ingen forslag om tillegg til eller endringer av handlingsplanen.

Bydelsdirektøren mener at handlingsplanen for lokale tiltak på en god måte støtter opp under de sentrale tiltakene. Etter revisjonen av den sentrale planen vil det kunne tas inn eller endres på punkter der hvor dette er naturlig i forhold til det lokale miljøarbeidet.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalgets vurdering av forslag til Handlingsplan for miljø og klima 2013 -2016 er at den er svært ambisiøs og har mange og gode tiltak innenfor alle innsatsområdene. Bydelsutvalget har ingen forslag om tillegg eller endringer til handlingsplanen.
2. Bydelens miljø- og klimahandlingsplan 2012 -2015 støtter på en god måte opp under de sentrale tiltakene. Etter revisjonen av den sentrale planen vil det kunne tas inn eller endres på punkter der hvor dette er naturlig i forhold til det lokale miljøarbeidet.

Ellen Oldereid
bydelsdirektør

Vedlegg: Forslag til revidert handlingsplan for miljø og klima 2013-2016
Miljø- og klimahandlingsplan for Bydel St. Hanshaugen 2012 -2015

REFERATSAKER

Periode: 21. februar 2013 - 24. april 2013

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
2/13	201300426-1	Uelands gate, Tåsenveien, Nordbergveien Gnr/Bnr: 53/121 - Detaljregulering - Gang- og sykkelvei - Bydel Nordre Aker og Bydel Sagene - underretning om politisk vedtak
3/13	201200126-12	Underretning om fastsatt planprogram - Universitetsgata 7-9 M Fl (Tullinkvartalet)